

TANTÁRGYI ADATLAP

Nevelési-oktatási intézményi gyakorlat II.

BMEGT51XX52726-68

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Nevelési-oktatási intézményi gyakorlat II.

Azonosító

BMEGT51XX52726-68

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	0
Gyakorlat	8
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés

(minőségértékelés)

típusa

évközi

érdemjegy

Kreditszám

5

Tantárgyfelelős

Neve

Beosztása

Email címe

Kattein-Pornói Rita egyetemi adjunktus kattein-pornoi.rita@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Műszaki Pedagógia Tanszék

A tantárgy weblapja

=

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott fél éve

Közvetlen előkövetelmények

Erős Erős/Strong -

Gyenge Gyenge/Weak -

Párhuzamos Párhuzamos/Parallel -

Kizáró feltételek Kizáró/Exclusive -

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2025.06.25) az 580466/11/2025 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2025.06.25.-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tantárgy célja, hogy a hallgatók a képzés során szerzett elméleti és módszertani tudásukat a saját nevelési-oktatási gyakorlatukban tudatosan alkalmazzák, értelmezzék és fejlesszék. A kurzus középpontjában a reflektív pedagógiai gyakorlat áll, amelynek során a résztvevők intézményi környezetben végeznek célzott szakmai tevékenységet – például mentorálást, óramegfigyelést, visszajelzést vagy teammunkát. A gyakorlat célja, hogy a hallgatók képesek legyenek szakmai szerepeiket helyzetfüggően értelmezni, tervezni, dokumentálni és értékelni. A tantárgy támogatja a pedagógiai munka tudatos megfigyelését, értelmezését és fejlesztését, valamint elősegíti a mentori kompetenciák intézményi szintű kibontakoztatását. Kiemelt cél a tapasztalatok feldolgozása, megosztása és reflexiója egyéni és közösségi tanulási folyamatokon keresztül. A tantárgy szoros kapcsolatban áll más, elméleti alapozású kurzusokkal, az ott megszerzett tudás gyakorlati alkalmazását mélyíti el.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri a portfólióval kapcsolatos hagyományos és online rendszereket, dokumentumokat.
2. Ismeri a kompetenciafejlesztés elméletét és módszertanát.
3. Ismeri a pedagógusképzés és pedagógus-továbbképzés rendszerét, követelményeit.
4. Tisztában van a pedagógusi gyakorlatot meghatározó nézetek szerepével, ismeri alakításuk lehetőségeit.
5. Ismeri a pedagóguspálya választásának, elhagyásának és a pályán maradásnak soktényezős hátterét.
6. Ismeri a pedagógusjelöltekkel, pályakezdőkkel való foglalkozás és a felnőttképzés specifikumait, a tanácsadás szakmai követelményeit és etikai elvárásait.
7. Ismeri a reflektív gondolkodás, a szakmai elemzés fejlesztésének módszereit, technikáit.
8. Ismeri az intézmények szervezeti működésének sajátosságait, a szervezeti jellemzők hatását a pedagógusok munkájára.
9. Ismeri a pedagógusok munkájához kapcsolódó legújabb kutatási és fejlesztési eredményeket.
10. Széles körű szakmai tájékozottsággal rendelkezik, ismeri a szakterületéhez kapcsolódó szakirodalmi forrásokat, a szakirodalmi folyóiratokat, alternatív pedagógiai lehetőségeket.

Képesség

1. Képes a pedagógusi kompetenciák és kompetenciafejlesztő módszertani kultúra magas szintű és tudatos alkalmazására.
2. Képes a gyakornok tanórai és tanórán kívüli tapasztalatszerzésének irányítására.
3. Képes a gyakornok munkájának nyomon követésére, fejlesztő értékelésére.
4. Képes a gyakornok szakmai szocializációjának támogatására, segítésére.
5. Képes az önbizalom, az önhatékonyság alakítására.
6. Képes az adott szakterületen a korszerű, jó gyakorlat bemutatására.
7. Képes a pedagógiai problémák, konfliktushelyzetek kezelésére.
8. Képes minta és segítségnyújtására a pedagógiai szituációk és folyamatok tervezésében, megvalósításában, elemző értékelésében.
9. Képes a gyakornok önálló elképzeléseinek támogatására, szakszerű elemzésére és a megvalósítás reális értékelésére.
10. Képes segíteni a gyakornokot abban, hogy megtalálja a személyiségéhez illeszkedő saját szakmai fejlődési útját.
11. Képes a mentorálás szempontjából hatékony, kreatív válaszokat keresni/találni a különböző kontextusban felmerülő pedagógiai problémákra.
12. Képes a szabályozók, tények, helyzetek elemzésére és értékelésére támaszkodva a gyakornok teljesítményét (eredményeit) meghatározni, illetve ezek eléréséhez tevékenységet, tartalmat, eszközt, módszert választani vagy fejleszteni, adaptálni.
13. Képes a mentorálási folyamatokat a mentorálttal együttműködve megtervezni, meg-szervezni és értékelni.
14. Képes a pedagógiai nézetrendszer és gyakorlat változását, tökéletesítését támogató, bátorító mentorálási környezet kialakítására.
15. A mentorálást tanulási helyzetnek tekinti, kihasználja az egymástól való tanulás lehetőségeit.
16. Képes fejleszteni a pályakezdők reflektív gondolkodását,
17. Képes a pályakezdő kompetenciáit felmérni, ezen alapuló fejlődését megtervezni és megfelelő módszertani kultúrával támogatni.
18. Képes a gyakornok szakmai kompetenciáit és fejlődését szakmailag megalapozottan, a fejlődést támogatóan értékelni.
19. Képes hatékony szakmai együttműködésre, egyenrangú kommunikációra, konstruktív problémamegoldásra pályakezdőkkel és kollégákkal is.

Attitűd

1. Attitűdje elfogadó, támogató, türelmes.
2. Hitelessége saját pedagógusi gyakorlatában és munkatapasztalatában gyökerezik.
3. Felelősséget érez gyakornoka/tanárjelöltje folyamatos szakmai fejlődéséért.
4. Igényli és elfogadja gyakornoka/tanárjelöltje visszajelzéseit, és felhasználja azokat folyamatos önfejlesztése érdekében.
5. Fontosnak tartja a folyamatos önreflexiót a saját mentortanári fejlődése érdekében.
6. Figyelemmel kíséri a mentori, támogató szereppel és a támogatás módszertanával kapcsolatos szakirodalmat, gyakorlati fejlesztéseket, és ezen a területen is folyamatosan képi magát.

Önállóság és felelősség

1. Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekciónak képes.
2. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Oktatásmódszertan

A tantárgy során a hallgatók reflektív és kooperatív tanulási formákon keresztül sajátítják el a mentorálás módszertani alapjait. A tanulás

egyéni tapasztalatokra, esetmegbeszélésekre, szerepjátékokra és csoportmunkára épül, elősegítve a gyakorlati készségek tudatos fejlesztését. Kiemelt szerepet kap az önreflexió, a visszajelzés adása és fogadása, valamint a tanult technikák kipróbálása szimulált és valós pedagógiai helyzetekben. A kurzus támogatja az önálló tanulási utak kialakítását és a mentorálási gyakorlat kritikus elemzését is.

Tanulástámogató anyagok

- Hunyady György (2023): Oktatás és szociálpszichológia - személyes áttekintés fél évszázadról
- Gondolat Kiadói Kör, Kozma Tamás(2022): Innováció és tanulás
- Gondolat Kiadói Kör. , Falus Iván-Zagyváné Szűcs Ida (2022): A didaktika kézikönyve. Akadémiai Kiadó. Budapest.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.1 és 2.2. pontban megfogalmazott célok és tanulási eredmények elérése a gyakorlatokon tanúsított aktív részvétel (részteljesítmény értékelés).

Teljesítményértékelési módszerek

A tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyet a hallgató által elvégzett intézményi gyakorlat dokumentált teljesítménye és reflektív feldolgozása alapján állapít meg az oktató. A hallgatónak írásos portfóliót kell benyújtania, amely tartalmazza a végzett tevékenység részletes bemutatását (pl. megfigyelések, mentorálási helyzetek, együttműködések), azok célját, pedagógiai kontextusát, valamint saját reflexióit és szakmai tanulságait. Az értékelés szempontjai: a gyakorlati feladatok szakszerű megvalósítása, az elméleti ismeretek alkalmazása, a reflektív gondolkodás mélysége, a dokumentáció koherenciája és hitelessége. A tanórákon való aktív részvétel, valamint a szakmai párbeszédbe való bekapcsolódás szintén az értékelés részét képezik. A tantárgy célja nemcsak a gyakorlati feladatok teljesítése, hanem a tudatos, fejlesztő szemléletű pedagógiai jelenlét megerősítése is.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- Beadandó munka: 40
- Órai aktivitás: 60

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- Beadandó munka: 40
- Órai aktivitás: 60

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Az órán való aktív részvétel és a beadandó dolgozat abszolválása.

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	95
Jeles	90-94%
Jó	85-89%
Közepes	80-84%
Elégéses	51-79%
Elégtelen	50%

Javítás és pótlás

Az aktív részvétel jellegéből adódóan nem pótolható, nem javítható.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel kontaktórákon	8
felkészülés a beadandó dolgozatra	82
Gyakorlati beszámoló készítése	60

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőt véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2025.06.02-án. Érvényes 2025.06.02-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

1. óra: A magyar köznevelési rendszer felépítése és intézménytípusai • A köznevelés jogi, strukturális és szakmai keretei (Nkt., NAT, kerettantervek) • Intézménytípusok: óvoda, általános iskola, gimnázium, technikum, szakgimnázium • Fentartók, szereplők, fenntartási modellek (állami, egyházi, alapítványi) Gyakorlat: Intézményi térkép készítése: „Az én térségem oktatási intézményrendszere” 2. óra: Az intézmény pedagógiai dokumentumai és működési rendje • Pedagógiai program, szervezeti és működési szabályzat, házirend • Munkaterv, tantárgyfelosztás, órarend, alkalmazotti közösség • Az intézményi döntéshozatal szereplői Gyakorlat: Pedagógiai program elemzése – célok és értékek az óvodában, iskolában 3. óra: A pedagógus szerepe, jogai és kötelességei a köznevelésben • Munkaköri leírás, kompetenciák, szakmai elvárások • Szakmai autonómia és felelősség • A pedagógus életpálya rendszere, minősítés Gyakorlat: Szituációelemzés: „Mit tehet és mit nem tehet a pedagógus?” – konkrét intézményi helyzetek feldolgozása 4. óra: A tanulók jogai, kötelezettségei és támogatási rendszerei • Szociális érzékenység, hátránykompenzáció, gyermekvédelmi szempontok • Sajátos nevelési igény, BTMN, integráció • Iskolai támogató rendszerek: fejlesztő pedagógus, iskolapszichológus Gyakorlat: Esetelemzés: „Mit tesz az iskola, ha a tanuló halmozottan hátrányos helyzetű?” 5. óra: A nevelőtestület és szakmai munkaközösségek működése • Intézményi kultúra, együttműködés, szakmai tanulóközösségek • Munkaközösségi munka, fejlesztési projektek, innováció • A pályakezdők és mentortanárok helyzete Gyakorlat: Csoportos tervezés: egy munkaközösségi projektötlet kialakítása (digitális fejlesztés, differenciálás, egészséges életmód stb.) 6. óra: Tanórán kívüli nevelési tevékenységek az intézményekben • Napközi, szakkörök, iskolai programok, táborok, közösségépítés • Diákönkormányzat, szülői közösség, iskolai rendezvények • Egyházi/alternatív fenntartók sajátos megközelítései Gyakorlat: Iskolai éves naptár tervezése – tanórán kívüli nevelési programokkal 7. óra: Digitális kihívások és esélyteremtés a köznevelésben • Digitális kompetenciák fejlesztése a NAT-ban • Eszközhasználat, digitális tananyagok, blended learning • Digitális szakadék, tanulói hozzáférés kérdése Gyakorlat: Intézményi szintű digitális fejlesztési terv vázlata egy általad ismert intézmény alapján 8. óra: Reflexió és portfólió – a gyakorlat tapasztalatainak értékelése • A látott/átélt intézményi gyakorlatok elemzése • A személyes fejlődés értékelése • Felkészülés a záró portfólió vagy beszámoló elkészítésére

További oktatók

Kattein-Pornói Rita egyetemi adjunktus kattein-pornoi.rita@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Műszaki Pedagógia Tanszék vezetője hagyja jóvá.